

Information til brevdueejere om ornitose

**Januar
2025**

Der konstateres jævnligt tilfælde af ornitose hos mennesker i forbindelse med håndtering af brevduer, både i eget dueslag og i forbindelse med pakning af duer til kapflyvning. Det er derfor vigtigt, at du tager en række forholdsregler ved håndtering af brevduer.

Hvordan beskytter du dig mod ornitose?

- Brug en maske (åndedrætsværn), der beskytter mod indånding af støv, når du håndterer dine duer inde i dueslaget. Brug også meget gerne briller og handsker. Det er vigtigt, at du vasker og desinficerer hænderne, når du har håndteret duerne. Håndsprit er velegnet som desinfektionsmiddel.
- Når duerne skal transporteres til samling (f.eks. i forbindelse med vaccination eller transport til kapflyvning), bør de ikke anbringes inde i bilens kabine. De kan enten transporteres på en trailer eller i et separat bagagerum, hvorfra der ikke er luftcirkulation til kabinen.
- Når duerne omlades, bør der igen anvendes maske og gerne briller og handsker. Husk at få vasket og desinficeret hænderne, når duerne igen er blevet håndteret.
- Bure/kurve, der har været anvendt ved transporten af duerne, skal rengøres. Det anbefales, at der bruges åndedrætsværn, briller og handsker ved rengøringen. Alt synligt snavs skal fjernes, og der skal vaskes med sæbevand, før der desinficeres med 1 % Virkon S (kan købes på apoteket og hos foderstof-forhandlere). Det samme gælder ved rengøring af stationære bure.
- Slagter du nogle af dine duer eller dueunger til eget brug, så husk at skolde dem, før du begynder at plukke dem. På den måde får du bundet det støv, som kan indeholde smitte. Alternativt så brug maske.

Hvordan undgår du at få ornitose ind i dit dueslag?

- Undlad at indkøbe duer, som ikke er fuldstændig sunde og raske.
- Bed gerne sælger bekræfte, at dueholdet kun består af sunde og raske fugle.

- Det er lovpligtigt at føre optegnelser over til- og fraførsel af duer i dit dueslag, herunder dato og navn og adresse på afsender og modtager samt evt. ringmærkning.

Hvad er ornitose?

Ornitose ses primært hos fugle og er en anmeldepligtig sygdom. Den skyldes primært smitte med bakterien *Clamydia psittaci*. Sygdommen har historisk været konstateret især i papegøjer og papegøjelignende fugle, deraf betegnelsen "papegøjesyge". Ornitose findes udbredt over hele verden hos både tam- og vildfugle. Sygdommen ses især hos papegøjer og papegøjelige fugle, men den kan også findes hos duer, høns, kalkuner, fasaner og ænder. Ornitose er en zoonose, dvs. den kan smitte fra dyr til mennesker. I Danmark ses hvert år sygdomstilfælde hos både fugle og mennesker.

Hvordan smitter ornitose?

Bakterien findes i afføring og sekreter fra næsebor og næb hos fugle, og smittespredning sker her igennem. Bakterien kan tåle en del udtørring, og bakterien kan både overføres ved direkte kontakt mellem fugle samt mellem fugle og mennesker eller indirekte via fjer eller indånding af forstøvet afføring eller sekreter.

Direkte kontakt med næb hos syge fugle eller kontakt med fjer og væv fra smittede dyr, f.eks. ved slagtning, er også en risiko for mennesker.

Hvilke symptomer ses ved ornitose hos fugle?

Når en fugl er blevet smittet med ornitose, vil der oftest gå 5-14 dage, før den begynder at udvise symptomer. Ofte udviser andefugle og duer ikke tegn på sygdom, selvom de er smittet.

Symptomer

- Feber
- Symptomer fra åndedrætsorganerne med rigeligt sekret fra næsebor
- Evt. lungebetændelse

Der kan ses

- Øjenbetændelse
- Luftsækketændelse
- Lungebetændelse
- Betændelsestilstande i kæbehuler, bughinde, lever og milt

Der kan ses forskellige uspecifikke symptomer

- Nedstemthed
- Almen svækkelse
- Vægttab
- Luftvejssymptomer
- Flåd fra øjne og næsebor
- Gulgrøn diarré
- og/eller øget dødelighed.

Hvilke symptomer ses ved ornitose hos mennesker?

Hos mennesker, der smittes med ornitose, vil der typisk gå 5-14 dage, før symptomerne begynder, men længere tid er rapporteret. Ornitose giver typisk influenza-lignende symptomer, ofte tilkommer der tør hoste, som kan ledsages af bryst-smerter og vejrtrækningsbesvær. I nogle tilfælde fører infektionen til alvorlig lungebetændelse med påvirkning af andre organer (lever, milt, hjerte mv.).

Har du mistanke om ornitose?

Den ansvarlige for et fugle- eller fjerkræhold skal ved mistanke om ornitose straks tilkalde en dyrlæge.

Er der mistanke om ornitose hos mennesker, skal egen læge kontaktes.

Læs mere om ornitose

Du kan du læse mere om ornitose på Fødevarestyrelsens hjemmeside:

[Fødevarestyrelsens hjemmeside: www.foedevarestyrelsen.dk](http://www.foedevarestyrelsen.dk)

Læs mere om ornitose hos mennesker på Statens Serum Instituts hjemmeside:

[Statens Serum Institut: www.ssi.dk](http://www.ssi.dk)